

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 93. Quid posit quoad erectiones vovarum ecclesiarum & beneficiorum, constituendumque in iis jus patronatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

quantum est de jure, concedere ei dimissorias intra primum annum vacantiae, sicut poterat id olim, adhuc hodie in locis, in quibus non est receptum Trid. sub nullius tamen privilegii aut consuetudinis praetextu non nisi auctoritate illas dare potest, ubi Trident est receptum, ne quidem ad primam tonsuram, etsi ea dicitur non esse propriae Ordo. Idque, etiam si Capitulum habeat territorium distinctum & exemptum, aut etiam, licet à Metropolitano constitutus fuisset Vicarius Capitularis; uti nec; si is, qui Episcopi defuncti fuerat Vicarius generalis, ac dare poterat dimissorias, designatus esset à Capitulo in Vicarium Capitularem, intra annum primum hoc exercitium dandi dimissorias non auctoritate continuare potest, secus, ac contingit in Vicario Papae, qui etiam statim post vacantem Sedem Apostolicam dimissorias, etiam non auctoritate, ad ordines à quocunque Episcopo suscipiendos dare potest. Mox tamen ab elapso anno liberè dare potest Capitulum dimissorias, etiam non auctoritate; uti etiam intra annum concedere eas potest auctoritate ratione beneficii recepti aut recipiendi (quales, qui dicantur, dixi. *qu. 512. num. 8.*) non tamen auctoritate alia de causa quam beneficii; ut si haberet necessario promoveri ad obtinendum gradum in Theologia, qui forte requireret actu clericatum aliumve Ordinem, ut dixi, *ibidem. num. 9.*) Porro in casibus ubi dimissorias dare licet, Capitulum per seipsum eas dare nequit (nisi forte in casu, ubi omnes Canonici propter haeresein aut metum belli, pestis &c. dilapsi convenire nequirent, & non esset Vicarius Capitularis, Canonico uno Cathedrali vel paucis remanentibus ille aut isti dare possent dimissorias) sed dare illas spectat ad Vicarium Capitularem, non nisi tamen de speciali commissione Capituli. *qu. 513.* De caetero dimissoria legitime concessa à Capitulo Sede vacante per ingressum novi Episcopi (quamvis is per edictum omnes dimissorias datas à praedecessoribus Episcopis aut Capitulo revocare possit, non tamen concessas à Papa vel Nuncio) non expirant *qu. 515.* Jam vero Capitulum, vel ejus loco Vicarius eas concedens non auctoritate intra primum annum incurrunt poenam interdicti; uti & alios in jurisdictione Episcopali succedentes, concedentes illas ipso jure suspensos esse ab officio & beneficio, ait Garc. citans alios ordinati vero in vim talium dimissoriarum constituti in ordinibus minoribus privantur privilegio clericali, praesertim in criminalibus, non tamen, ante sententiam. Constituti in majoribus ipso jure suspenduntur ab executione Ordinum ad bene placitum futuri Episcopi. Haec poena concedentium dimissorias contra decretum Tridentini etsi extendantur quoque ad eos, quibus concessa, etsi illis usi non fuerint; hodie tamen non amplius reservantur absolutioni Papae. De his vide me. *qu. 514.*

Quaest. 92. Num Capitulum Sede vacante admittatur ad Comitum Imperialia?

Resp. Etsi ad ea admittatur, non tamen Capitulum Ecclesiae Archiepiscopalis, cujus Archiepiscopus ad hoc jus habet, non tamen admittitur ad electionem Imperatoris aut Regis Romanorum; cum hoc jus quibusdam Archiepiscopis Germaniae, ratione dignitatis eorum speciali jure competat. *qu. 516.*

Quaest. 93. Quid possit Capitulum quo ad Erectionem novarum Ecclesiarum & beneficiorum, & constitutum, in iis jus patronatus?

1. Resp. Primò: Fundationi & constructioni novarum Ecclesiarum & domuum seu conventuum regularium, sive mendicantium, sive non mendicantium auctoritatem seu licentiam praebere nequit Capitulum Sede vacante. *Dian. p. 8. tr. 4. resol. 68. in fine. C. de Luca. de regular. d. 26. num. 17. Ego. qu. 517.* Secus est de Ecclesiis secularibus, quae & ipsae alias ad aedificationem & dotationem sui egent superioris licentia, ut *Castrop. tr. 13. d. 2. p. 2. num. 8.*

2. Resp. Secundò: Potest quoque aedificanti vel dotanti talem Ecclesiam reservare jus patronatus seu reservationem illius consensu suo, utpote qui est actus jurisdictionis ordinariae, auctorizare, & quem, cum jus patronatus regulariter subsequatur aedificationem vel fundationem, etsi fundator expressè id sibi non reservasset, auctoritative consentiens in aedificationem vel fundationem, hoc ipso praebuisse censetur. *Castrop. l. c. num. 9. Garc. de benef. p. 5. c. 9. num. 71. & 79. Azor. instit. mor. p. 2. l. 3. c. 39. q. 1. Barbosa. jur. eccles. l. 1. c. 32. num. 88. & alii apud me. l. c. num. 3.*

3. Resp. Tertio: Posse quoque videtur erigere beneficia in aliqua ecclesia. Uti id sequi videtur ex jam dictis; cum sicut fundare ecclesiam, assignata ei dote, unde alatur Rector illius, est fundare beneficium, ita Superior concessa sibi ad hoc auctoritate admitens eadem veluti praebita materialia, & approbando conditionem adjacentem reservationis jus patronatus, dicitur erigere beneficium, & est causa efficiens illius. Quod ipsum potest Capitulum non secus ac Episcopus. Quamvis contrarium sentire videatur *Lotter. l. 1. q. 5. à num. 12.* eò quòd dedicatio illa temporalium pro beneficio pertineat, non quidem ad Ordinem, seu ad quasi ordinem & dignitatem Episcopi alterius Praelati habentis jurisdictionem quasi Episcopalem per territorium aliquod separatum, & usum baculi & mitrae, quae capitulo non competunt, etsi etiam alias Episcopus confirmatus non consecratus possit erigere beneficia; adeoque ea erectio non respiciat necessariò in erigente consecrationem aut benedictionem aliquam. vide me *qu. 518.*

4. Resp. Quarto: De caetero posse Capitulum jus patronatus, quod ei competit jure proprio, donare alteri loco pio vel clerico, non secus, ac alius quicumque patronus id potest, etiam non requisito superiore, extra controversiam est. An vero illud donare possit alteri laico sine consensu superioris, & praestare sibi auctoritatem quo ad hanc donationem, merito dubitatur; cum sit species quaedam alienationis juris ecclesiastici in manus laicas, & hinc etiam Episcopus ad donandum laico jus patronatus, quod quòd talis habebat, eget auctoritate superioris. Dubitatur quoque ob eandem rationem, num auctoritatem praestare possit donationi jus patronatus factae ab alio clerico alicui laico. Negat hoc Barbosa. cum Gratiano. vide me. *qu. 519.* Illud indubitatum, quod nequeat donare jus patronatus in beneficio aliis non subiecto jus patronatus, etiam spectante ad suam collationem; cum ne quidem Episcopus hac ratione sub-

jiciendo

iciendo beneficium liberum servituti, concedere possit jus patronatus. Lotter. l. 2. *quest.* 2. n. 18. Corrad. *de benef.* l. 4. c. 5. n. 8. Castrop. Barbof. Garc. juxta Trident. *Sess.* 25. c. 9. *junctâ declar. S. Cong. ibid.* vide me *in foro benef.* p. 2. qu. 46.

Quest. 94. Quid possit Capitulum Sede vacante circa præsentationem, institutionem, confirmationem, postulationem?

1. **R**esp. ad primum: Ubi jus patronatus spectat ad Episcopum, præsentare nequit Capitulum Sede vacante. Castrop. *loc. cit.* p. 29. num. 8. Fermosin. *de capit. sed. vac. quest.* 24. n. 9. Pavin. *tr. cod. qu. 5. p. 2. num. 3. & 5.* Lambert. & plures alii, quos citavi in *Vicar. Episc. quest.* 520. Idem est de electione contra Lotter. *loc. cit.* n. 14. & 15. de utroque sententiam contrariam estque ratio, quòd præsentare & eligere, non tam jure communi, quàm speciali & per accidens competant Episcopo quàm tali, & non spectent ad jurisdictionalia, ut vult Lotter.

2. Resp. ad secundum: Potest Capitulum Sede vacante instituere præsentatos, nisi fortè id hic & nunc jure quodam speciali spectet ad alium quàm Episcopum. Barbof. *loc. cit.* num. 63. Lotter. *loc. cit.* num. 21. Fagn. *in c. his qua. de major. & obed. num. 57.* Pirh. *ibid.* n. 44. & 53. Azor. Garc. &c. apud me, *quest.* 521. Spectant enim hæc ad jurisdictionem ordinariam & maximè necessariam Episcopi adeoque non continentia in se rationem donationis aut gratiæ; perque ea nulla fit alienatio, aut præjudicium Episcopo. Quòd si tamen essent plures præsentati, ita ut locus esset gratificationi, non posse Capitulum ejusve Vicarium uni præ altero gratificari; quia hæc gratificatio reservatur Episcopi judicio, & est actus voluntarius, censet Lotter. *loc. cit.* n. 34. contrarium sentiente Dian. p. 8. tr. 4. *resol.* 26. cum Meroll. eò quòd hoc exercitium libertatis proveniat per accidens ex tacita concessione & permissione ipsius patroni, qui, cum potuisset præsentare unum, præsentavit plures, dando Capitulo potestatem eligendi & instituendi, quem maluerit ex præsentatis.

3. Resp. ad tertium: Pari modo ob eandem rationem, & juxta eosdem AA. confirmare potest electos seu electionem, & eandem infirmare. Non tamen electo administrationem committere tantisper, donec is à superiore confirmetur. Unde etiam œconomus ad libitum alterius, etiam ab Episcopo, constitutus respectu ecclesiæ vacantis inferioris, (secus est, si de consuetudine aut jure speciali debebat deputari œconomus,) si eligeretur in Prælatum, mox cessare deberet ab administratione, ut Passerin. *de elect.* c. 33. num. 4. uti & ipse Vicarius capitularis, si eligeretur. Ego *for. benef.* p. 2. *quest.* 427. num. 3. *juncto num. 5.*

4. Resp. ad quartum: Et si affirmet Azor. p. 2. l. 2. c. 38. *quest.* 5. & alii apud Garc. p. 5. c. 7. num. 57. posse Capitulum Sede vacante admittere postulationes, modò nihil objici possit postulato, in quo is egeat indulgentia Papæ, probabilius tamen id ipsum negant alii, (utpote ante quam postulatio jus nullum tribuit postulato ad Prælaturam, uti facit electio, sed summo jure rejici possit,) habeat rationem collationis & provisionis omnino liberæ & gratiosæ; adeoque his non obstante, quòd aliàs illius sit postulationem admittere, au-

jus est confirmare, modò is dispensare possit in inhabilitate, ob quam postulatus erat ineligibleis. Vide me *quest.* 524.

Quest. 95. Quid possit Capitulum Sede vacante circa collationem beneficiorum?

1. **R**esp. primò: Potestas conferendi beneficia, quæ ad liberam solius Episcopi quàm talis, seu quàm Ordinarii collationem spectat, non transit ad Capitulum Sede vacante. Fagn. *in c. cum olim. de major. & obed. num. 34.* Laym. *ibid.* n. 2. Barbof. *de jur. eccles.* l. 1. c. 32. num. 109. Lotter. l. 2. *quest.* 2. num. 26. Fermos. *loc. cit. quest.* 23. à n. 2. Castrop. *tr.* 13. d. 2. p. 29. num. 8. Azor. p. 2. l. 3. c. 38. *quest.* 1. & plures alii citati à me, qu. 525. et si enim Capitulum Sede vacante succedat in iis, quæ Episcopo competunt jure ordinario, collatio tamen beneficiorum est unus casus, isque præcipuus ab ista regula positiva exceptus per c. 2. h. t. & c. unic. *cod. in 6.* Cujus exceptionis ratio est, quòd collatio hæc non sit fructus jurisdictionis, pro ut est institutio & confirmatio, adeoque et si potestas conferendi obveniat Episcopo eodem tempore, quo cætera jurisdictionalia, non tamen competat ei jure Magistratus. Lotter. *loc. cit.* num. 13. & 17. sed est fructus dignitatis Episcopalis. Castrop. Barbof. *LL. cit.* Lotter. *loc. cit.* n. 16. quin &, ut idem Fermosin. *loc. cit.* num. 4. est fructus cum honorificentia, à persona non avellibilis; fructus autem reserventur successoribus. Ad hæc contineat liberam donationem & meram gratiam. Et hæc; etiam si beneficium vivente Episcopo vacarit in ejus mensè, & non fuit ab eo provisum Castrop. *loc. cit.* Fermos. *num.* 18. Item, etiam si collatio spectaret ad Episcopum, non facienda tamen ab eo sine consensu & consilio Capituli; cum hic consensus non faciat, ut collatio sit communis Capitulo & Episcopo. Barbof. *loc. cit.* num. 10. Molin. *de just. tr.* 5. §. 11. num. 9. & 13. ratione cujus communionis potestas conferendi tota transit ad Capitulum Sede vacante. Molin. *cit.* n. 13. Fermosin. *loc. cit. quest.* 24. num. 5. Castrop. Barbof. *LL. cit.* & alii, apud me, *quest.* 525. num. 4.

2. Resp. secundò: Sed neque Capitulum Sede vacante conferre potest beneficia debita conferri certi generis personis, puta graduatis, consanguineis fundatoris &c. Coral. *de benef.* p. 1. c. 7. n. 5. Dian. &c. loquentes in genere. Castrop. *loc. cit.* num. 13. Gonz. *ad reg.* 8. *Gl.* 45. n. 19. loquentes in specie de beneficiis patrimonialibus, seu debitis conferri oriundis ex certo loco Lotter. l. c. n. 30. de graduatis Fermos. *loc. cit. quest.* 23. num. 14. de debitis conferri consanguineis fundatoris. Ratio est, quòd et si potestas ordinaria collatorum restricta sit ad certum genus personarum; non tamen exinde dici possit necessaria, ut aliquoties resolvit Rota apud Gonz. *loc. cit. Gl.* 9. §. 1. n. 75. non tantum, quia adhuc inter plures personas est electio, (ad quam faciendam à lege electa est industria personæ Episcopi, ut Lotter. *loc. cit.* n. 30.) adeoque & locus gratificationi; sed etiam, quia, ut Castrop. Episcopus posset tale beneficium debitum conferri certo generi, quin imò certæ in specie personæ, puta, propinquiori fundatoris non conferre, permittendo elabi concessum sibi semestre & sic collationem devolvi ad alium; cum compelli nequeat ad conferendum, sicut per electores & patronos compelli potest Ordinarius, ut electum confirmet, præsentatum instituat. Item, quia, ut Lotter. *loc. cit.* ex illa necessitate confer-

rendi